

Nr 443.

Av herrar **Pettersson** i Dahl och **Nilson** i Spånstad, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 174, angående statsbidrag för anordnande av skolmåltider.*

I proposition nr 174 har Kungl. Maj:t framlagt förslag om införande av fria skolmåltider. Departementschefen förklarar att skolmåltiderna i princip skola vara tillgängliga för alla elever, men att deltagandet i skolmåltiderna skall vara fullt frivilligt.

Beträffande de högre skolorna böra fria skolmåltider så snart resurserna medge göras tillgängliga för alla elever som önska deltaga däri. Då det här rör sig om stora skolenheter med ofta dåliga lokalförhållanden, bör definitivt beslut om skolmåltidernas utformning i de högre skolorna anstå och verksamheten vid dessa skolor ges försökskaraktär. Denna försöksverksamhet bör närmast avse att täcka de behov, som framstå såsom särskilt angelägna. Skolmåltiderna vid de högre skolorna böra således reserveras för de elevkategorier, som ha ett särskilt starkt behov av ordnade skolmåltider. De elever, som i första hand ha föreslagits komma i fråga till fria skolmåltider, ha ansetts vara elever med lång skolväg, klena och sjuka elever, elever som äro helt befriade från eller ha nedsatt terminsavgift samt elever, vilka icke eljest kunna under frukostrasten få en ur näringssynpunkt fullgod måltid i sina hem. Beträffande elever med lång skolväg föreslår departementschefen att därmed närmast skola förstås dagligen resande elever. Frågan är emellertid vad som skall menas med dagligen resande elever. Motionärerna anse för sin del att till denna kategori skola räknas inte endast elever som resa med tåg, bil eller buss, utan dit må även räknas sådana elever som cykla eller gå långa vägar. Ett förtydligande utöver vad som anges i propositionen framstår såsom angeläget.

Särskilt vad beträffar landsbygden kommer till en början lokalfrågan att vålla stora svårigheter. Departementschefen framhåller att bespisningen tills vidare bör kunna äga rum i lokaler av mera provisorisk karaktär. Skolmåltider med statsbidrag böra vidare kunna anordnas i form av ett entreprenadsystem, i städerna på mjölkbarer etc. och på landsbygden i närliggande gårdar, t. ex. under förutsättning att verksamheten anordnas i samförstånd med skolans ledning och i enlighet med givna bestämmelser.

Det är av största vikt att de lokala myndigheterna söka på ett smidigt sätt lämpa bespisningsanordningarna efter de möjligheter, som stå till buds i de särskilda fallen. En utveckling av entreprenadsystemet framstår här som

en av de bättre möjligheterna att snabbt få i gång skolbarnbespisningen just för landsbygdens vidkommande. Man skulle även kunna tänka sig att en entreprenör åtog sig bespisningen för flera skolor, varvid maten tillagades centralt och därefter kördes ut till de olika skolorna uti därtill lämpad bil, försedd med värmekärl. Framför allt på landsbygden med dess många skolor med litet antal barn synes detta vara en utväg som bör kunna prövas.

Det råder knappt någon tvekan om att bristen på lämplig personal kommer att vålla stora besvärligheter inom åtskilliga skoldistrikt. Den utbildning av personal som föreslås kommer å andra sidan att verka först om någon tid. I det nuvarande läget blir det nödvändigt att taga till vara alla krafter som kunna erbjuda sig. Beträffande lärare och lärarinnor säger departementschefen att tjänstgörande sådana icke böra få åtaga sig att ombesörja skolbarnbespisningen. Undantag skall få göras vid mycket små skolor med ringa barnantal, dock endast efter tillstånd av vederbörande folkskoleinspektör. Fråga är huruvida icke tjänstgörande lärare och lärarinnor i större utsträckning än som föreslås i propositionen böra kunna tagas i anspråk vid bespisningen. Motionärerna anse det vara ändamålsenligt att undantag från huvudregeln skall kunna beviljas även vid andra än mycket små skolor. En del lärare och lärarinnor ha ju för sin del ändå anställt någon arbetskraft, som härtill borde kunna utnyttjas. På det sättet skulle man lösa problemet att under övergångstiden anskaffa erforderlig personal för skolmåltidernas ordnande.

Med anledning av vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 174 måtte taga hänsyn till de i motionen framförda synpunkterna.

Stockholm den 27 mars 1946.

Anders Pettersson
i Dahl.

Hj. R. Nilson
i Spånstad.
